

DETOCS



DETOCS Good Practice Brochure:

Innovatieve Oplossingen voor het Promoten van Duurzaam
Toerisme door Interregionale Samenwerking

Good Practice - Goede werkwijze

Inleiding	2
Contactpunt voor duurzame energiebronnen - <i>Slovenië</i>	3
Gemeentelijke ondersteuning voor lokale bedrijven die prioriteit geven aan energieprojecten - <i>Griekenland</i>	4
Het benutten van een innovatief online platform ter ondersteuning van een observatorium voor regionale klimaatverandering - <i>Griekenland</i>	5
Elektrisch vervoer met voertuigen en fietsen in de gemeente Chania - <i>Griekenland</i>	6
Eigenaren en gasten van gastenverblijven beginnen aan een duurzame transitie - <i>Malta</i>	7
Malta Toerisme Onderscheiding voor Verantwoordelijk Toerisme - <i>Malta</i>	8
Eco-certificatie: het promoten van duurzaam toerisme door eco-vriendelijke werkwijzen in hotels - <i>Malta</i>	9
Malta's Toolkit Duurzaamheidsindicatoren & Actieplan voor Toerisme Satelliet Verslag en Strategie - <i>Malta</i>	10
Overstap naar verwarming op zonne-energie voor warm drinkwater en zwembadverwarming in een groot hotel - <i>Malta</i>	11
Het Zuid-Ostrobothnia Toerisme Forum - <i>Finland</i>	12
Het zichtbaar maken van de verantwoordelijkheid voor duurzaamheid in het midden- en kleinbedrijf in toerisme - <i>Finland</i>	13
Grote energiecollectieven voor duurzaam toerisme - <i>Italië</i>	14
Groene Innovatie op het water: de Toeristencatamaran op zonne-energie - <i>Bulgarije</i>	15
Het verbeteren van duurzaam toerisme in Middelburg door digitale en virtuele ervaringen - <i>Nederland</i>	16
Op een duurzame weg – Tamási - <i>Hongarije</i>	17
Duurzaamheidsinvestering in de thermaalbaden van Zalakaros - <i>Hongarije</i>	18
Projectpartners	19

Inleiding

De Europese Unie (EU) heeft zich tot doel gesteld om diens economie in 2050 koolstofdioxidevrij te maken, om zo klimaatverandering aan te pakken. Tegelijkertijd zorgt de voortdurende energiecrisis ervoor dat energiekosten snel zijn gestegen, met als resultaat dat de financiële levensvatbaarheid van de toerisme-infrastructuur in diverse lidstaten in gevaar is gekomen. Om deze uitdagingen het hoofd te bieden geeft de EU prioriteit aan energie-veiligheid, zelfvoorzienendheid en concurrentie. Bovendien heeft de toerismesector aanzienlijk geleden onder de Covid-19 pandemie, en staat deze verder onder druk door de huidige energiecrisis.

Als reactie op deze uitdagingen, heeft het Interreg Europe DETOCS – DEcarbonising the Tourism Industry Post Covid-19 Support-project als doel om de infrastructuur van de toerismesector op een duurzame en koolstofdioxide-arme manier te herstellen. Op deze manier sluit DETOCS zich aan bij de lange termijn beleidsplan van de EU voor het koolstofdioxidevrij maken van de economie. Tijdens het project worden de beste werkwijzen voor duurzaam toerisme vastgesteld en gedeeld in partnerregio's zoals Slovenië, Griekenland, Malta, Finland, Italië, Bulgarije, Hongarije en Nederland. De partners werken ook aan het versterken van regionale beleidsplannen die het koolstofdioxidevrij maken van de toerismesector steunen, door het bouwen aan capaciteit en het aanwenden van succesvolle werkwijzen van andere regio's.

DETOCS draagt bij aan de Cohesion Policy (cohesiewerkwijze) van de EU, en in het bijzonder aan de werkwijze "Policy Objective 2 (PO2): Een groener, koolstofdioxide-arm Europa". Het project bevordert de overgang naar schone en duurzame energie in de infrastructuur van het toerisme, en steunt het bereiken van een klimaatneutraal Europa in 2050. De doelgerichte werkwijzen zullen bijdragen aan het reduceren van de uitstoot van broeikasgassen, door te investeren in energie-efficiëntie, energiebesparende initiatieven en duurzame energieoplossingen, in lijn met de richtlijn: Directive (EU) 2018/2001.



Als onderdeel van de doelstellingen om kennis te delen, heeft DETOCS een 'good practice' (goede werkwijze) brochure geproduceerd waarin een selectie aan werkwijzen van alle partnerregio's uiteengezet wordt. Deze brochure is ontworpen om als waardevolle bron te dienen voor regionale belanghebbenden in de toerisme- en duurzaamheidssectoren. Door het benadrukken van innovatieve en overdraagbare oplossingen die al gebruikt worden, inspireert de brochure tot wederzijds leren en tot het implementeren van effectieve goede werkwijzen in verschillende regionale verbanden. Deze 'good practice' brochure vertegenwoordigt een hoeksteen van de betrokkenheid van DETOCS tot het cultiveren van interregionale samenwerking en steun voor de overgang naar een groene infrastructuur voor de toerisme-industrie.

Lees verder om te ontdekken hoe partnerregio's door heel Europa de weg vrijmaken voor een duurzamere en veerkrachtige toerismesector.

Contactpunt voor duurzame energiebronnen in Slovenië



Over

Voor de invoering van het contactpunt was er geen centraal systeem om investeerders in duurzame energie (RES: Renewable Energy Systems) te begeleiden, waardoor er gefragmenteerde en inefficiënte processen ontstonden die weinig ondersteuning boden voor investeringen in RES-projecten. Mogelijke investeerders worstelden met het vinden van ingangen voor subsidies, het navigeren door administratieve vereisten en het implementeren van projecten.

Om dit aan te pakken werd 35 RES OSS, onder management van Borzen (een marktleider in Sloveense elektriciteit) en gesteund door plaatselijke energiebedrijven zoals LEASP, opgericht om:

- Deskundige begeleiding te verschaffen om RES-projecten te implementeren.
- Assistentie te verlenen bij het verkrijgen van benodigde vergunningen en toegang tot ondersteuningsprogramma's.
- Administratieve processen te stroomlijnen om zo investeringen in duurzame energie aan te moedigen. Dit initiatief werkt door middel van een netwerk van 16 adviserende organisaties die strategisch geplaatst zijn door heel Slovenië. Naast gepersonaliseerde adviserende diensten bieden deze organisaties een centraal IT-systeem voor het monitoren, verslaggeven en delen van kennis. Dit model garandeert eenzelfde dienstverlening en toegankelijkheid voor iedere belanghebbende.

Benodigde faciliteiten:

- Personeelsfaciliteiten (human resources): 2 - 4 adviseurs per OSS locatie, in totaal 50 experts door heel Slovenië.
- Infrastructuur: Kantoren en IT-systemen voor het verslaggeven en monitoren, en voor gecentraliseerde dienstverlening.
- Financiële faciliteiten: Voornamelijk gefinancierd door nationale belastingen (op de elektriciteitsrekening) en EU-programma's.

Mogelijkheden voor het verkrijgen of overdragen van kennis:

Het OSS model is een eerste klas kader dat kan worden aangepast voor en toegepast in andere regio's die op zoek zijn naar het versneld invoeren van duurzame energie (volgens richtlijn Directive 2018/2011). Belangrijke succesfactoren omvatten:

- Een holistische aanpak: Het combineren van administratieve begeleiding, technische expertise en wegwijs naar subsidies onder één dak.
- Een aanpasbaar kader: De flexibiliteit om diensten uit te breiden om zo duurzame energietechnologie aan te passen wanneer de vraag daarnaar toeneemt.
- Coöperatief bestuur: Een sterk samenwerkingsverband tussen overheidsinstanties, lokale autoriteiten en particuliere belanghebbenden om zo grootschalige steun en duurzaamheid te garanderen.
- Regio's die dit model willen kopiëren kunnen het best focussen op het tot stand brengen van een sterk organisatiekader, waardoor zij verzekerd zullen zijn van geschoolde medewerkers en toepassing van digitale middelen voor gestroomlijnde activiteiten.

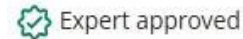
Meer weten

Bewijs van succes

Eenvoudigere administratieve processen hebben ervoor gezorgd dat de efficiëntie van duurzame energieprojecten sterk is verbeterd, wat heeft geleid tot een toename van investeringen in alle sectoren. Meer transparantie en voorspelbaarheid wat betreft de processen heeft geresulteerd in een stimulans voor investeringsvertrouwen. Deze belangrijke succesfactor voor de lange termijn sluit aan bij de duurzaamheidsdoelen van de EU voor 2030. De eerste OSS-projecten werden in juni 2024 gelanceerd, en aan het einde van dat jaar waren 1.077 adviesdiensten geleverd, waarvan 500 leidden tot verdere investeringen.



Gemeentelijke ondersteuning voor lokale bedrijven die prioriteit geven aan energieprojecten en kennisoverdracht



Over

Volgens de Griekse wetgevingsrichtlijnen omtrent het besparen van energie en de efficiëntie van energie in gebouwen, was de toerismesector verplicht om een minimumpercentage van diens gebouwen te renoveren. De combinatie van een enorme hoeveelheid informatie over energietechnologie, de omvang van de kosten en het feit dat Kreta een eiland is (met alle voors en tegens die dit met zich meebrengt), leidden er echter toe dat de sector hierin achterstand opleep.

Na constatering van dit struikelblok is de Gemeente Hersonissos nauw gaan samenwerken met hoteleigenaren, en gaan optreden als ondersteuner en tussenpersoon, zodat de doelen van de plaatselijke toeristensector en de SEAP-doelstellingen (Society of European Affairs Professionals, publieke belangenbehartiging voor Europese zaken) konden worden bereikt.

Medewerkers van de techniek- en milieuafdelingen hielpen de hotels om hun projecten in het kader van energie-efficiëntie als prioriteit te zien zodat hun renovatieproces kon worden versneld. Door het aanpassen en invoeren van onze aanbevelingen zijn zij in staat geweest om hun energiekosten te verlagen en gelijktijdig bij te dragen aan het halen van de SEAP-doelstellingen van de gemeente.

Mening van deskundigen:

Omdat de EU zich heeft verplicht om in 2050 koolstofdioxide-neutraal te zijn, zullen alle sectoren van de economie moeten bijdragen aan het reduceren van de koolstofdioxide-uitstoot. Gemeenten en regio's kunnen een belangrijke rol spelen in het verkrijgen van toegang tot expertise voor ontwikkeling en implementatie van nieuwe projecten, zoals ook gedaan is in Hersonissos, waarbij technische begeleiding, toegang tot financiering en het uitdragen van 'best practices' (beste werkwijzen). Andere regio's kunnen dan leren van deze werkwijzen aangaande het belang om samenwerkingsverbanden aan te gaan met het particuliere bedrijfsleven, om passende ondersteuning te verschaffen en kennis te delen. De impact daarvan is indrukwekkend en laat de voordelen van deze aanpak zien.

Benodigde faciliteiten:

Personeel en technische staf van de Techniek- en Milieuafdelingen van de Gemeente om de vereiste kennis te verspreiden en 'good practices' (goede werkwijzen) te laten zien, zowel uit de regio als van EU-landen.

Mogelijkheden voor het verkrijgen of overdragen van kennis:

Wanneer plaatselijke belanghebbenden en lokale autoriteiten samenwerken ontstaat er een productieve en effectieve omgeving. Kennis en ervaring wordt uitgewisseld om financiële drempels te slechten, die te maken hebben met de ontwikkeling van noodzakelijke infrastructuur en het bereiken van de landelijke NECP-doelen (National Energy and Climate Plan, nationaal energie- en klimaatplan) door het oprichten van een Duurzame Energie Collectief, dat zowel de energiekosten als de 'carbon footprint' (totale koolstofdioxide-uitstoot) van diens leden zal verkleinen.

Het is gemakkelijker om een passende 'bottom-up' (van onder naar boven werkend) analyse te bereiken die aan de eisen van alle deelnemers tegemoetkomt, wanneer informatie en begeleiding rond relevante financiering en financiële bronnen voor lokale energie- en klimaatprojecten gedeeld en verspreid wordt. Ook zal de duurzaamheid van de werkwijze opbloeien door de actieve REC die in de nabije toekomst van plan is andere gemeenten en lokale bedrijven uit te nodigen, waardoor een vruchtbare ondergrond ontstaat voor aanpassingen aan toekomstige uitdagingen.

Meer weten

Bewijs van succes

Door de samenwerking van de gemeente met hoteleigenaren werd een vermindering van 212.119 ton CO2/jaar bereikt door de hotels, en een totaal van 25,8% voor het gehele gebied van de gemeente (aldus de ingediende SEAP,). Tegenwoordig zijn er meer dan 366 hotels in de regio die een stevige basis creëren voor toekomstige aanpassingen van de gemeente, in lijn met de Landelijke Regionale Energiedoelen.



Het benutten van een innovatief online platform ter ondersteuning van een observatorium voor regionale klimaatverandering



Over

De Regio Kreta heeft een Regionaal Plan voor Klimaatverandering ontwikkeld om de productieve sectoren, het milieu en de maatschappij te beschermen tegen klimaat- en milieu-uitdagingen. Om klimaatveranderingen te kunnen signaleren en evalueren, om richtlijnen te verschaffen en om specifieke projecten en werkzaamheden ten bate van veerkracht, heeft de Regio Kreta het Regional Observatory of Climate Change (Regionaal Observatorium voor Klimaatverandering) ingevoerd. EcoHotel Plus is een platform dat hotels alle benodigde handvatten biedt om energie en 'carbon footprint' (totale koolstofdioxide-uitstoot) te reduceren. Bovendien is dit het eerste platform dat een EUROCERT-certificaat heeft ontvangen voor het volgen van de werkwijze en richtlijnen van de Griekse Klimaatwet, waarbij het hoteleigenaren helpt zich voor te bereiden voor aanstaande milieuverplichtingen in de wetgeving. De stappen voor de invoering van het EcoHotel Plus platform omvatten computergegevens over basiskennmerken en bedrijfsgegevens van elk hotel, energie en 'carbon footprint' berekeningen, diepteanalyse van de resultaten van de energie en 'carbon footprint' van het hotel, en vaststelling van reducerende maatregelen.

Het Ecohotel Plus platform werd gebruikt door de Regio Kreta om te berekenen en evalueren wat het uitstoot- en energie-verbruik was van alle hotels op Kreta. Elk hotel kreeg een sterwaardering. De uitkomsten werden gebruikt tijdens voorbereiding van het Regionaal Observatorium voor Klimaatverandering, waarbij in het bijzonder aandacht werd gegeven aan de maatregelen en verrichtingen die zouden worden voorgesteld voor de toerismesector. Dit is een directe poging door de Regio Kreta om innovatieve digitale hulpmiddelen om te zetten naar publieksbeleid leidend tot koolstofdioxidevermindering.

Benodigde hulpmiddelen:

De uitvoering van EcoHotel Plus werd voor 65% gefinancierd door NSRF (National Stronger Regions Fund, fonds voor sterkere nationale regio's) 2013-2020, het nationale uitvoeringsprogramma "Competitiveness, Entrepreneurship, and Innovation" (concurrentievermogen, ondernemerschap en innovatie) met de oproep "RESEARCH – CREATE – INNOVATE" (onderzoek, creëer, innoveer). Aanvullende hulpmiddelen: Experts en IT-systemen om het proces te bewaken.

Mogelijkheden voor het verkrijgen of overdragen van kennis:

Het EcoHotel Plus platform laat grote mogelijkheden zien voor kennisoverdracht, en biedt een uitgebreid kader dat aangepast kan worden voor diverse regio's en hoteltypes. Belangrijke factoren voor succes omvatten de gebruiksvriendelijke computerinterface, aanpasbare hulpmiddelen passend bij verschillende milieudoelen, en de capaciteit om zowel grote als kleine accommodatie-aanbieders te ondersteunen. Elementen van het platform zijn al gedeeld met organisaties in Griekenland, deze stimuleren samenwerking en promoten duurzame werkwijzen in diverse gebieden. De Regio Kreta in het bijzonder vindt EcoHotel Plus een waardevol hulpmiddel om de huidige situatie in te schatten en op een effectieve manier verder te gaan met het koolstofdioxidevrij maken van de toeristensector. Bovendien wil de Regio Kreta het platform gebruiken als onderdeel van de inzet om een certificaat te krijgen als duurzame toeristenbestemming binnen het kader van het "Green Crete" (Groen Kreta) initiatief.

Meer weten

Bewijs van succes

Het EcoHotel Plus online platform berekent niet alleen energiegebruik en 'carbon footprint' maar zet deze resultaten ook om in een maatstaf om milieuprestaties te vergelijken tussen diverse hotels. Door het gebruik van deze functie kon de Regio Kreta waardevolle inzichten verzamelen over de algemene milieu-afdrak van de hotelsector, zelfs als er geen gedetailleerde analytische informatie was. Bovendien herkent het platform handelingen om toerismeveerkracht te versterken, die nu worden ingevoegd in het Regional Climate Change Observatory.



Electric transportation with vehicles and bicycles in the municipality of Chania, Crete, Greece



Over

Transport in de stad Chania op Kreta, in Griekenland, vindt momenteel plaats met traditionele voertuigen die fossiele brandstoffen gebruiken. De noodzaak om broeikasgassen te minimaliseren is urgent om in 2050 tot een zero-emissie economie te komen. Hoewel de privésector tegenwoordig gebruik maakt van compleet elektrische of hybride voertuigen, is het percentage elektrische voertuigen op geheel Kreta bijzonder laag. De huidige praktijk is gerelateerd aan de ontwikkeling van elektrisch transport binnen de stad. Het gebruik van elektrische stadsbussen en andere elektrische voertuigen in Chania heeft diverse voordelen:

- Het reduceert de koolstofdioxide-uitstoot veroorzaakt door wegtransport. De publieke sector biedt een goed voorbeeld voor de vermindering van koolstofdioxide-uitstoot, en
- Inwoners en bezoekers die elektrische bussen gebruiken worden zich bewust van elektrisch vervoer en de voordelen daarvan, wat hen kan bewegen tot het aanschaffen van een eigen elektrisch voertuig.

De gemeente zelf, en de inwoners en bezoekers die elektrisch vervoer gebruiken, hebben het grootste aandeel in de huidige praktijk. Degenen die hier profijt van hebben zijn de gemeente Chania en de lokale bevolking die elektrisch vervoer gebruiken, alsook de bezoekers en toeristen die de elektrische infrastructuur gebruiken.

Met behulp van financiële steun van de EU zullen meer elektrische bussen aangekocht worden. Doorlopende onderhoudskosten voor de elektrische bussen zullen worden gedekt door een overschot dat voortkomt uit sociale ondernemingen in de gemeente Chania.

Benodigde faciliteiten:

Om dit in de praktijk op te zetten en te laten draaien zijn de volgende faciliteiten noodzakelijk: voor het opzetten van dit project zijn 6 maanden aan manuren door technici nodig, en de kosten in Chania komen op € 4.104.276,- neer. Om eenzelfde project te runnen voor conventionele bussen is eenzelfde aantal medewerkers nodig.

Mogelijkheden voor het verkrijgen of overdragen van kennis:

Deze 'good practice' (goede werkwijze) sluiten aan bij EU en landelijk beleid voor het bereiken van een zero-koolstofdioxide economie in 2050, en ondersteunt regionale ontwikkelingen op Kreta. Er ontstaan meetbare resultaten door het promoten van elektrisch vervoer in Chania, waaronder bussen, voertuigen, oplaadpunten en fietsen vallen. Belangrijke resultaten zoals hoeveel er dagelijks gebruik van gemaakt wordt, gereide kilometers per persoon en vermindering van koolstofdioxide-uitstoot zijn meetbaar. Deze werkwijze is ook relevant voor regio's met gelijksoortig beleid ten aanzien van een zero-koolstofdioxide economie. Met elke elektrische bus die dagelijks 245 ton koolstofdioxide-uitstoot bespaart zal naar schatting jaarlijks 89.425 ton worden bespaard.

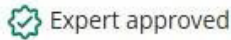
Meer weten

Bewijs van succes

De werkwijze wordt als goed gezien aangezien het een laag/zero-koolstofdioxide manier van transport voor toeristen ondersteunt in Chania, zonder het gebruik van conventionele voertuigen die benzine of diesel gebruiken. Het elektrisch maken van persoonlijk en openbaar vervoer is momenteel laag in Griekenland. Gemeenten op Kreta zijn gestart met het gebruik van elektrische bussen en andere elektrische voertuigen en fietsen. De eerste elektrische bussen in Chania worden al gebruikt door toeristen.



Eigenaren en gasten van gastenverblijven beginnen aan een duurzame transitie



Over

Het aantal gastenverblijven is in de afgelopen jaren flink gegroeid, maar het overstappen op het gebruik van duurzame energie en water loopt daarbij achter. De volgende uitdagingen zijn hierbij geconstateerd:

- Onvoldoende tijd voor eigenaren om het onderwerp energie te bestuderen.
- Ontoereikende technische kennis.
- Beperkte financiële middelen.
- Onbekendheid met beschikbare financiële regelingen.
- Angst voor ingewikkelde aanvraagprocedures.

Deze 'good practice' (goede werkwijze) pakt deze uitdagingen aan door het verschaffen van gratis diensten door gekwalificeerde energiecontroleurs die zijn aangesteld door 'The Energy & Water Agency' (het Agentschap voor Energie en Water). Zij voeren gedetailleerde analyse uit over energie- en watergebruik, en stellen passende en effectieve oplossingen voor om de algehele 'carbon footprint' (totale koolstofdioxide-uitstoot) van de gastenverblijven te verminderen.

Mening van deskundigen:

Energieonderzoek is een belangrijke eerste stap om effectieve verbeteringen aan te brengen in het energiegebruik, om de belangrijkste gebieden te identificeren waar interventie het maximale effect heeft. Deze werkwijze is veelbelovend vanwege de uitgebreide aanpak – niet alleen door een energieonderzoek te verschaffen maar ook door bedrijven te koppelen aan mogelijke financiering die complex en moeilijk te begrijpen kan zijn. Een ander nuttig aspect van de werkwijze is het analyseren van energie en water tegelijk, evenals de evaluatie die handelingen omvat die gebruikt kunnen worden om de ervaringen van verschillende gastenverblijven te delen. Andere regio's kunnen leren van aspecten zoals de noodzaak om passende steun te verschaffen, vooral voor kleinere bedrijven, en het voordeel van het hebben van één aanspreekpunt.

Benodigde faciliteiten:

Totaal budget: € 81.228,- (Nationaal Fonds). Gesponsord energieonderzoek (28x): € 60.401,- / Welkomspakketten voor gasten (1750 kindertasjes, 1300 handdoeken, 1750 draagtasjes): € 15.880,- / Technische ondersteuning € 1.997,- / Sectorrapportage € 2.950,- / Personeel: 1 coördinator en de gecontracteerde energiecontroleurs.

Mogelijkheden voor het verkrijgen of overdragen van kennis:

Het succes van het initiatief is afkomstig van vroegtijdige toezeggingen om belanghebbenden en hun behoeften te verbinden. Gratis energieonderzoek heeft gastenverblijven aangemoedigd hun energiegebruik te beoordelen, terwijl persoonlijke bijeenkomsten hebben geholpen de onderzoeksresultaten inzichtelijk te maken en misverstanden over energiebesparing weg te nemen. Deelnemers helpen met het invullen van aanvragen voor financiële steun heeft ertoe bijgedragen dat voorgestelde verbeteringen werden ingevoerd. Het hebben van één aanspreekpunt zorgde voor communicatie en versterkte de betrekkingen met de eigenaren van gastenverblijven. Een evaluerende bijeenkomst bevorderde de uitwisseling van ervaringen, en het project leverde waardevolle informatie voor een uiteindelijk rapport over energie- en watergebruik in gastenverblijven.

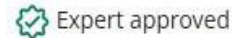
Meer weten

Bewijs van succes

- 28 (15% van het totale aantal) gastenverblijven namen deel.
- 6 aanvragen voor financiering via het 'EENergy' programma (Enterprise Europe Network = Ondernemingsnetwerk Europa).
- 4 succesvol geregeld financieringen voor toepassing van energie-efficiëntie en duurzaamheid.
- Eenvoudige oplossingen voor gangbare problemen, die resulteerden in besparingen op:
- Overmatig volume aan stromend water (-21.817 kWh), temperatuurstellingen voor aircon di-toning (-16.721 kWh) en radiatoren (-21.133 kWh), in totaal 8,1% elektriciteitsbesparing per jaar (23,62 ton aan koolstofdioxide-uitstoot).



Malta Toerisme Onderscheiding voor Verantwoordelijk Toerisme



Over

De 'Malta Tourism Awards' (toerismeonderscheidingen Malta) zijn in het leven geroepen om toeristische organisaties te waarderen, die plannen invoeren die bijdragen aan verantwoorde ontwikkelingen binnen het toerisme, waarbij zij anderen in deze sector inspireren om het voorbeeld te volgen. De onderscheidingen zijn geïnspireerd op de 'National Tourism Strategy (2021–2030)' (nationale toerisme strategie), die als doel heeft om de toeristensector te herstellen, herbedenken en hernieuwen na de COVID-19 pandemie. De belangrijkste pijlers van deze strategie zijn: het investeren in en verder bekwalen van personeel, het maken van een sprong voorwaarts wat betreft digitalisatie, en het stimuleren van duurzaamheid. Deze pijlers sluiten aan bij de voornaamste doelen van het 'EU Tourism Transition Pathway' (EU toerisme overgangsplatform) dat leidt naar 2030. De 'National Tourism Strategy' leidde ook tot de oprichting van het 'Malta Tourism Observatory' (Maltees Toeristen Observatorium), waarvan de belangrijkste rol is om toe te zien op de invoering van de strategie en de aanmoediging van initiatieven die passen bij de langetermijnvisie van de toeristenindustrie. Parallel daaraan waardeert de 'Tourism Worker of the Year Award' (onderscheiding voor toerismemedewerker van het jaar) uitmuntende medewerkers in willekeurig welke kernsector binnen de toeristenindustrie.

Mening van deskundigen:

Toerisme heeft een aanzienlijk effect op het milieu, niet alleen als resultaat van het reizen maar ook door huisvestings- en andere toeristische diensten. Aangezien toeristenaantallen blijven stijgen, zal er meer druk uitgeoefend worden om de sector duurzamer te maken. Dit is een 'good practice' (goede werkwijze) voor het aanmoedigen voor duurzamer toerisme en het vergroten van het bewustzijn van duurzaamheidsinitiatieven. De werkwijze kan worden gekopieerd in andere regio's, vooral daar waar grote aantallen toeristen komen, met categorieën die regionale prioriteiten reflecteren. Het is vermeldenswaardig dat deze onderscheiding aansluit bij de 'National Tourism Strategy', zodat activiteiten de beleidsdoelen steunen.

Benodigde faciliteiten:

Zes maanden fulltime werk en een budget van €50.000,- werd toegewezen voor dienstverlening, toepassing, evaluatie en coördinatie van de 'Responsible Tourism Development Award' (onderscheiding voor verantwoorde ontwikkeling in toerisme) en 'Tourism Worker of the Year' binnen diverse categorieën.

Mogelijkheden voor het verkrijgen of overdragen van kennis:

Landelijke erkenning draagt bij aan prestige, terwijl het initiatief koolstofdioxidevermindering versnelt en gedragsverandering aanmoedigt door inspiratie in plaats van dwang. Dit cultiveert engagement tussen toezichhouders en de markt, vergroot zichtbaarheid van goede werkwijzen en stimuleert gezonde concurrentie in de toeristensector. Het model is eenvoudig te kopiëren met minimale faciliteiten aangezien het berust op de ervaringen van eerdere kandidaten.

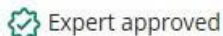
Meer weten

Bewijs van succes

De eerste editie van de onderscheiding (2025) verkreeg 38 nominaties voor vier belangrijke sectoren: Accommodatie, Catering, Reizen & Toerisme, en Bezoekersattracties. Het bevordert uitmuntendheid in verschillende criteria (bijv. het combineren van duurzaamheid met gastvrijheid of bekwaamheid) en dient als een draagvlak om 'best practices' (beste werkwijzen) in duurzaamheid en steunt bredere toepasbaarheid.



Eco-certificatie: het promoten van duurzaam toerisme door eco-vriendelijke werkwijzen in hotels



Over

In 2024 versterkte de Malta Tourism Authority (MTA) (toerisme-instantie Malta) diens verplichting naar duurzame dienstverlening door het aanbevelen van Green Key, EU Ecolabel en GSTC, waardoor de toeristensector van Malta op één lijn kwam te staan met internationale duurzaamheidsnormen.

Deze eco-certificatie zorgt ervoor dat hotels energie- en waterbesparing toepassen, alsmede afvalvermindering, verantwoorde inkoop van producten, en zich betrokken voelen bij de gemeenschap. Bedrijven moeten investeren in duurzame infrastructuur en certificatie aanvragen, waarna een controleur de naleving checkt voor het label wordt toegekend.

Onder de partners vallen de MTA, certificatie-instanties, controleurs en hotelexploitanten, terwijl hoteliers, toeristen die een eco-vriendelijk verblijf zoeken, en het milieu hier voordeel bij hebben. Door het promoten van duurzaam toerisme helpt de MTA Malte met het in stand houden van diens reputatie, terwijl de op de lange termijn de verbetering van milieu en economie wordt gesteund.

Mening van deskundigen:

Toerisme heeft een grote ecologische impact maar is ook van groot belang voor de economie van Europa. De sector moet daarom streven naar het reduceren van deze impact en tegelijkertijd een sterke economische taak volbrengen. Deze werkwijze, die gebruik maakt van Eco-Certificatie, moedigt hotels aan om duurzamer te worden en consumenten om geïnformeerde beslissingen te kunnen nemen wanneer zij reizen, om zo hun eigen impact zo laag mogelijk te houden. De beschikbaarheid van subsidies om te investeren in verbeteringen en de aanwezigheid van trainingen zijn ook belangrijke aspecten voor een maximale impact. Deze werkwijze sluit goed aan bij de doelen van de EU voor het verminderen van uitstoot en de 'Sustainable Tourism Strategy' (duurzame toerismestrategie) en kan als inspiratie dienen voor andere toeristische regio's.

Benodigde faciliteiten:

Hotels bekostigen zelf hun certificatiepogingen, gesteund door nationale subsidies zoals de 'Malta Enterprise's Smart and Sustainable Investment Grant' (slimme en duurzame investeringssubsidie voor bedrijven in Malta), die tot 50% van de kosten dekt. De MTA traint personeel om hotels te leiden, en stimulansen bevorderen duurzaamheid en digitale verbeteringen.

Mogelijkheden voor het verkrijgen of overdragen van kennis:

Om eco-certificatie in de toerismesector te promoten biedt de MTA initiatieven zoals financiële stimulans via 'Malta Enterprise' (onderneming Malta), gereguleerde steun, personeelstraining en doelgerichte marketing. Het eco-certificatieprogramma van Malta wordt bewonderd voor diens sterke ondernemerssteun, strategische partners binnen de sector, en aansluiting bij internationale normen zoals Green Key, EU Ecolabel en GSTC. Het succes ervan zorgt ervoor dat het een model is geworden voor regio's die duurzaam toerisme willen opbouwen. Deze 'best practices' (beste werkwijzen), die een gestructureerd duurzaamheidskader, economische stimulans en gemeenschappelijke betrokkenheid benadrukken, kunnen worden aangepast voor andere bestemmingen. Zo heeft Turkije een 'Sustainable Tourism Certification Program' (duurzaam programma voor toerisme-certificatie) gelanceerd dat aansluit bij GSTC criteria. Dit programma legt ecologische, sociaal-culturele en economische duurzaamheidsrichtlijnen vast voor verhuurders. Vanaf 2030 is het verplicht voor alle hotels en wordt in drie fases ingevoerd, zodat de toerismesector geleidelijk kan verbeteren.

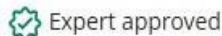
Meer weten

Bewijs van succes

Eco-certificatie verbetert het milieurendement, financiële resultaten en klanttevredenheid van hotels. Onderzoek laat zien hoe certificatie zoals Green Key, EU Ecolabel and GSTC de impact op het milieu vermindert en marktwaarde versterkt. Gasten melden grotere tevredenheid en loyaliteit. Booking.com constateerde dat 83% van de reizigers duurzaam reizen belangrijk vinden. In Malta rapporteren hotels positieve feedback, wat de voordelen van aansluiting bij internationale duurzaamheidsdoelen versterkt.



Malta's Toolkit Duurzaamheidsindicatoren & Actieplan voor Toerisme Satelliet Verslag en Strategie



Over



Malta heeft diens Tourism Strategy Document 2021-2030 (document voor toerismestrategie) opgeleverd en er bleek behoefte aan een aanpak voor toerismebestuur die meer op gegevens gestoeld was, en die economische groei afstemt op ecologische en maatschappelijke duurzaamheid. Malta moet het hoofd bieden aan uitdagingen rondom hoge aantallen toeristen, verbruik van faciliteiten (water, elektriciteit) en de bescherming van natuurlijk en cultureel erfgoed. De 'Tourism Sustainability Indicators' (TSI, stabiliteitsindicatoren van toerisme) en 'Tourism Satellite Accounts' (TSA, een kader om het belang van toerisme te meten) zijn in het leven geroepen om duurzame toerismeplanning te verbeteren. De TSI graadmeters zijn geïnspireerd door 'best-practice' (beste werkwijze) indicatoren die internationaal zijn aangewend en op maat zijn gemaakt voor Malta. De TSA is een internationaal ingevoerd kader waarmee de economische impact van toerisme wordt gemeten binnen een land.

Mening van deskundigen:

Toerisme is een belangrijk onderdeel van de economie van Europa, maar heeft ook een belangrijke impact op het milieu. TSI's en TSA's zijn waardevolle hulpmiddelen om te zorgen dat de ontwikkeling van toerisme zowel bevorderlijk is voor de economie als verantwoord op het sociale vlak, en kunnen helpen om een degelijke strategie te ontwikkelen, zoals met het 'Malta Tourism Strategy Document'. Samen kunnen deze documenten overheden en betrokkenen in staat stellen om weloverwogen beslissingen te nemen over de positieve impact van toerisme. Het kader, ontwikkeld door de VN, is breed te kopiëren in andere regio's die problemen willen oplossen die te maken hebben met duurzaam toerisme.

Benodigde faciliteiten:

Personeel: 8 MTA-specialisten die werken aan informatieverschaffing en inventarisatie met experts en betrokkenen. Technische faciliteiten: internationale duurzaamheidsexperts die technische expertise leveren. Financiële faciliteiten: €45.000,- (een tweedaags evenement voor overleg met betrokkenen, en 150 arbeidsuren)

Mogelijkheden voor het verkrijgen of overdragen van kennis:

Deze werkwijze kan dienen als model voor andere kleine eilandstaten of regio's die sterk afhankelijk zijn van toerisme. De integratie van duurzaamheidsindicatoren in economische kaders levert een holistische aanpak op voor toerismebestuur. Belangrijke succesfactoren zijn onder meer:

- Op gegevens gebaseerde beleidsvorming, die gebruik maakt van duurzaamheidsmetingen van het moment.
- Een duidelijke focus op kwaliteit boven kwantiteit, waardoor het toerismemodel kan verschuiven naar duurzaamheid op de lange termijn.

Uitdagingen voor de overgang omvatten de noodzaak tot een sterk gegevensvastleggingssysteem en betrokkenheid van de regering om duurzaamheid in te passen in toerismestrategieën.

De indicatoren zijn gekozen op basis van internationale normen en lokale belangen, die werden geïdentificeerd door intensieve samenwerking met belanghebbenden. Hierdoor bestaan mogelijkheden om in andere economieën in de Middellandse Zee of op een eiland, onder gelijksoortige druk van toerisme, deze werkwijzen ook in te voeren.

Meer weten

Bewijs van succes

Tourism Satellite Accounts (de kaders om het belang van toerisme te meten) om de relatie tussen toerisme en economie te verduidelijken. Verbreden van toerisme-KPI's (Tourism Key Performance Indicators, indicatoren om te meten hoe toerisme presteert) met nadruk op duurzaamheid in plaats van hoeveelheid, volgens OECD 37 duurzaamheidsindicatoren. Verbeterte beschikbaarheid van gegevens ten behoeve van economische, ecologische en sociale besluitvorming over de impact van toerisme. Toenemende focus op duurzame energie, water-verbruik en afvalverwerking in toeristenvestigingen. 29 van de 37 indicatoren kunnen direct worden verzameld vanaf 2025.



Overstap naar verwarming op zonne-energie voor warm drinkwater en zwembadverwarming in een groot hotel



Over

Het gebruik van heet water is een van de grootste energiebehoeften van een resort. De stijgende brandstofkosten, het aanstaande EU-verbod op verwarmingsketels op fossiele brandstoffen en het doel om in 2050 koolstofdioxidevrij te zijn, heeft voor het resort geleid tot transitie naar duurzame energie, te beginnen met het verwarmen van water via zonne-energie. Om deze verwarming te integreren in het resort zijn 103 zonnecollectoren (206 m²) aangesloten op een thermale batterij, die als back-up een bestaande boiler op lichte stookolie. De zonne-energie heeft de prioriteit, vooral in de zomerperiode wanneer de toeristen toestromen. Sinds 2022 is gemiddeld al 11.000 liter heet water per dag geproduceerd en de verwarming van het binnenzwembad is voor 80% van het jaar gedekt.

De exploitant van het resort heeft het grootste aandeel, het resort zelf en de gasten daarvan genieten van de voordelen.

Benodigde faciliteiten:

Het totale budget van € 187.195,- (€ 152.582,- voor verwarming door zonne-energie en € 34.613,- voor de installatie).

Mogelijkheden voor het verkrijgen of overdragen van kennis:

- Verwarming via zonnepanelen op daken is een kosteneffectieve oplossing voor hotels met een grote vraag naar heet water, zonder verspilling aangezien het overtollige warme water het binnenzwembad verwarmt.
- Het verwarmingssysteem op zonne-energie vergroot het groene imago van het hotel, waardoor de belofte tot duurzaamheid zichtbaar wordt voor gasten. Dit leidt vervolgens weer tot bewustzijn van eco-vriendelijke werkwijzen en moedigt aan tot verantwoordelijk warmwatergebruik.
- De gelegenheid om baat te hebben bij beschikbare EU en nationale subsidies om duurzame energie te installeren wordt volledig gebruikt, waarmee de transitie naar een lagere koolstofdioxide-uitstoot wordt ondersteund.
- Om legionellabesmetting te vermijden wordt een zonnepompe gebruikt, waardoor het water wordt verwarmd wanneer het door de warmtewisselaar in de zonnetank stroomt. Er is geen direct contact tussen de vloeistof in de zonnepanelen en het drinkwater.
- De volgende stap is het compleet vervangen van de boiler op lichte stookolie door warmtepompen.

Meer weten

Bewijs van succes

De warmtebron op zonne-energie bereikte een gemiddelde jaarlijkse besparing van lichte stookolie van 28% (36.510 liter), waardoor de koolstofdioxide-uitstoot met 95 ton per jaar werd verminderd (2023-2024). De temperatuur van het zwembad blijft voor 80% van het jaar op 29°C. Het project werd met succes medegefinancierd door de 'Malta Enterprise Smart and Sustainable Investment grant' (2021-2023) (slimme en duurzame investeringssubsidie voor bedrijven in Malta) om duurzame energie te promoten.



South Ostrobothnia Toerisme Forum



Over

De samenwerking tussen reisorganisaties behoeft helderheid, vertrouwen en gemeenschappelijke doelen. Effectieve samenwerking kan voordelen opleveren voor alle partijen en de concurrentie van de toeristenindustrie verbeteren. Het 'Tourism Forum' (toerismeforum) is gelanceerd om samenwerking in de regio te bevorderen. De voorzitter wordt geassisteerd door een werkgroep van belanghebbenden in de toeristensector. Samen zorgen zij ervoor dat de doelen worden bereikt en werkzaamheden afgerond, en dat informatie actief wordt verspreid. Het 'Tourism Forum' komt twee keer per jaar bijeen en wordt gecoördineerd door de huidige voorzitter. Het werk van het forum is van nut voor alle partijen. Het moedigt participanten aan om behoeften en uitdagingen te presenteren, waarvoor door het samenwerkingsverband kan worden gezocht naar oplossingen. Het forum is ook een plaats waar successen, innovaties en goede werkwijzen worden benadrukt.

Benodigde faciliteiten:

De activiteiten van het 'Tourism Forum' werden gelanceerd als een maatregel voor een toerismeproject gedurende 2019-2020. Het Forum is veranderd van een projectactiviteit naar een zelfstandig initiatief zonder behoefte aan financiering. De werkgroep bestaat uit 11 vertegenwoordigers en komt 6 keer per jaar bijeen.

Mogelijkheden voor het verkrijgen of overdragen van kennis:

Het 'Tourism Forum' is begonnen als onderdeel van het project, maar de manier waarop het werd ingevoerd was zo goed voor reisorganisaties dat het enkele jaren na het eind van het project nog steeds doorloopt. De bijeenkomsten twee keer per jaar hebben steeds een breed scala aan belanghebbenden bijeengebracht: toerismeondernemers, gemeentelijke besluitvormers en financiers. Tijdens activiteiten van het forum wordt courante informatie over de toeristenindustrie gedeeld met belanghebbenden, waar ook weer nieuwe kennis wordt opgedaan.

Andere regio's in Finland hebben soortgelijke toerismeforums opgezet, waaruit blijkt dat het model aanpasbaar en relevant is buiten Zuid-Ostrobothnia.

Meer weten

Bewijs van succes

Het 'Tourism Forum' is intussen een erkende werkwijze die aanmoedigt tot netwerken binnen de toeristensector. Het 'The Tourism Forum' brengt twee keer per jaar 70-80 deelnemers bijeen, die een breed scala aan betrokkenen binnen de toeristensector vertegenwoordigt. De president en de werkgroep werken actief samen. Het 'Tourism Forum' implementeert communicatie en presentatie van actuele thema's in het toerisme, en verzorgt tevens de overdracht van regionale toeristeninformatie.



Het zichtbaar maken van de verantwoordelijkheid voor duurzaamheid in het midden- en kleinbedrijf in toerisme



Over

"Making Tourism SMEs' Sustainability Efforts Visible" (het zichtbaar maken van duurzaamheidspogingen van het midden- en kleinbedrijf) is een project dat in het leven is geroepen om de kennis over duurzame en verantwoordelijke werkwijzen van bedrijven in de toeristenbranche te versterken, en ze tegelijkertijd te helpen deze inspanningen effectiever te communiceren. Ondernemers verkregen nieuwe vaardigheden, en er ontstonden nieuwe methoden om de ingebruikname en zichtbaarheid van dagelijkse activiteiten te steunen. Dit leidde tot grotere erkenning onder klanten en reisorganisaties, zowel regionaal als nationaal. Zakelijke medewerking was een centraal onderdeel van het project, met samenwerkend leren en kennisuitwisseling als belangrijke invalshoeken. Duurzaamheid en verantwoordelijke communicatie hielp bedrijven ook bij het identificeren en bereiken van nieuwe klantenbronnen. Tegen het einde van het project hadden bedrijven hun begrip van duurzaamheid vergroot en hun inzet zichtbaarder gemaakt voor klanten en partners.

Benodigde faciliteiten:

Gefinancierd door het 'Centre for Economic Development, Transport and the Environment of South Ostrobothnia' (het centrum voor economische ontwikkeling, transport en milieu van Zuid-Ostrobothnia) € 62.901,20. Eén parttime medewerker.

Mogelijkheden voor het verkrijgen of overdragen van kennis:

Deze aanpak is bewezen effectief in het vergroten van de betrokkenheid van bedrijven wat betreft duurzaamheid. De gegeven steun om certificatie aan te vragen en de financiering voor de certificatie die het project met zich meebracht heeft de bereidheid tot duurzaamheid van het midden- en kleinbedrijf op een effectieve manier verhoogd. Al tijdens het certificeringsproces zagen bedrijven hoe het in de praktijk brengen van zaken zichtbare veranderingen en kostenverlaging met zich meebrachten, bijvoorbeeld waar het ging om vermindering van restafval wanneer klanten de optie kregen om afval te scheiden. En klanten waardeerden de mogelijkheid om afval te scheiden. Een van de beste zaken die bedrijven benadrukten over het project was het samenwerkend leren en kennisoverdracht. De aanpak kan overgenomen worden zoals deze is, of met kleine aanpassingen in andere regio's.

Meer weten

Bewijs van succes

Bij het project waren 6 bedrijven betrokken, waarvan er 5 het 'Ekokompassi environmental certificate' (eco-kompas ecologisch certificaat) hebben afgerond en 1 het Green Key certificaat (groen ijkcertificaat). Alle 6 de bedrijven zijn bezig met het afronden, of hebben al afgerond, de 7 stappen naar duurzaam toerisme en zullen of hebben het 'Sustainable Travel Finland certificate' (duurzaam reizen Finland certificaat) ontvangen. Bedrijven hebben ook hun communicatie verbeterd, bijvoorbeeld door het vergroten van de hoeveelheid informatie over verantwoorde activiteiten op hun websites.



Grote energiecollectieven voor duurzaam toerisme

Expert approved



Over

Energiecollectieven verschaffen prosumenten (mensen/bedrijven die zowel energie gebruiken als terugleveren aan het elektriciteitsnet) en consumenten toegang tot groene energie, zelfs voor gebouwen die beperkt duurzame energiebronnen kunnen installeren. Accommodaties die zich hierbij aansluiten als consument, hebben voordeel van de gedeelde energie en krijgen een 'carbon free' (koolstofdioxidevrij) sticker, die een stimulans kan zijn voor koolstofdioxidevermindering en een beloning voor hun inspanningen om koolstofdioxidevrij te worden, wat vervolgens duurzaam toerisme bevordert. Dit initiatief verkleint de 'carbon footprint' (totale koolstofdioxide-uitstoot) van de toerismesector, verlaagt administratiekosten en bevordert duurzaamheid. Diverse gemeenten in de regio Campobasso zijn bezig met het vormen van energiecollectieven, waarbij een primaire ondercentrale zorgt voor de toevoer van energie aan kleine gemeenschappen. De mogelijkheid om op ieder moment aan te sluiten zorgt ervoor dat het project in de komende tijd kan uitbreiden.

Mening van deskundigen:

Energiecollectieven zijn zeer geschikt voor het koolstofvrij maken, ze zetten aan tot mede-eigenaarschap van duurzame energietechnologieën en het ontsluiten van lokale investeringen. Toepassing hiervan bij duurzaam toerisme is een goede aanpak, vooral gecombineerd met een label dat deelnemende gebouwen aantrekkelijker kan maken voor reizigers die duurzaamheid belangrijk vinden. Zulke maatregelen helpen om EU-beleidsdoelen voor duurzaam energiegebruik te bereiken. Dit is een goed voorbeeld van de mogelijke rol voor een gemeente waarin de energiecollectieven zich bevinden, omdat deze diverse aspecten van de gemeenschap kan steunen.

Benodigde faciliteiten:

- Een fonds voor regionale planning
- Haalbaarheidsonderzoek voor nieuwe REC (gemeenten tot 5.000 inwoners): € 20.000,- per gemeente
- Ontwerp en constructie: € 1.650,- per kWp (kilowattpiek)
- Administratieve procedures: € 200,- per kWp
- Analyse en evaluatie van energiebehoeften om de koolstofdioxidevrij sticker uit te reiken; € 500,- per aanvrager

Mogelijkheden voor het verkrijgen of overdragen van kennis:

De RED II Directive (duurzame energie richtlijn) verschaft een Europese basisnorm voor de ontwikkeling van energiecollectieven in de EU. De ontvangst ervan door Europese landen toont een sterke verschuiving naar het ontwikkelen van duurzame energiebronnen en het realiseren van de vermeerdering daarvan. EU-gemeenschappen worden zo een van de belangrijkste onderdelen van het bereiken van de energietransitie. Hoewel de Europese regelgeving algemeen van aard is, zijn er tussen de landen diverse verschillen over de uitvoering ervan. Door het vergelijken van de verschillende verwezenlijkingen kunnen energiecollectieven zich steeds meer storten op niet alleen de kwestie van koolstofvrij maken maar ook die van energiearmoede en ecologische duurzaamheid. In Molise zijn deze collectieven opgericht als juridische entiteit zonder winstbejag, waardoor personen kunnen samenwerken met lokale autoriteiten en het midden- en kleinbedrijf, om investeringen in energie- en sociale zaken onder één administratie te kunnen regelen.

Meer weten

Bewijs van succes

De gemeente Campobasso heeft het certificaat 'Testimonial of the Energy Transition' (getuigschrift energietransitie) ontvangen van de Italiaanse GSE (energiedienstverlening) terwijl de gemeente Fossalto (in de regio Campobasso) de 'VIVI - Livable Territory award' (onderscheiding voor leefbaar gebied van de Italiaanse VIVI) ontving als eerzame gemeente voor het creëren van een energiecollectief. De Fossalto REC (duurzaam energiecollectief) produceert momenteel ongeveer 24,3 megawattuur per jaar aan groene energie, een geschatte koolstofdioxidevermindering van 10 ton koolstofdioxide per jaar.



Groene Innovatie op het Water: de Toeristencatamaran op Zonne-energie



Over

Probleem aangekaart en Context:

De gemeente Bargas heeft de noodzaak erkend voor duurzame en eco-vriendelijke toerismeoplossingen om te kunnen blijven concurreren als zomerbestemming. Vanwege de stijgende zorg over koolstofdioxide-uitstoot van traditioneel maritiem transport heeft de stad de ontwikkeling van een toeristencatamaran op zonne-energie opgezet, om zo groene mobiliteit en milieubewust toerisme te promoten.

Uitvoering en Doelstellingen:

De catamaran 'Burgus' is ontwikkeld om cultuur- en kusttoerisme naar populaire attracties in de omgeving te stimuleren, door het verschaffen van innovatief transport met lage uitstoot. Het vaartuig bevat een hybride aandrijvingssysteem dat PV-zonnecellen combineert met een scheepsdieselgenerator, waardoor uitstoot wordt verminderd en energieonafhankelijkheid voor belangrijke systemen aan boord wordt verzekerd. Een reeks zonnecellen verzorgt rond 20-25% van de totale hoeveelheid energie die het vaartuig nodig heeft. In 2021 werd een zonnestelsel met een piekcapaciteit van 4,4 kWp geïnstalleerd op diverse onderdelen van de navigatiebrug, die een betrouwbare back-upkracht leverde en brandstofverbruik en ecologisch impact aanzienlijk verminderde.

Belanghebbenden en Begunstigden:

Bij het project zijn de gemeente Bargas, EU- en landelijke subsidieverstrekken, plaatselijke toeristenbedrijven en scheepsbouwers betrokken. Onder meer bewoners, toeristen en evenementenorganisatoren hebben direct profijt van dit project, zij gebruiken de 'Burgus' voor plezierreisjes, teambuildingsactiviteiten en cultuurtochtjes, waarbij Bargas als leider in duurzaam kusttoerisme op de kaart wordt gezet.

Benodigde faciliteiten:

Financiële Middelen: Totale investering: € 850.000,- verstrekt door het project 'The Power of Water' (de kracht van water), medegefinancierd door het 'Operational Programme "Regions in Growth 2014-2020" (operationeel programma regio's in groei). Personeel: betrokkenheid van een multidisciplinair team en scheepsbouwtechnici.

Mogelijkheden voor het verkrijgen of overdragen van kennis:

Het hybride ontwerp en de uitvoeringsstrategie van de 'Burgus' kan dienen als een te kopiëren model voor andere kuststeden die tot doel hebben om uitstoot van schepen te verminderen en duurzaam toerisme te ontwikkelen. Het modulaire systeem biedt de mogelijkheid tot uitbreiding en aanpassing op diverse formaten vaartuigen. Gemeenten met een soortgelijk geografische en toeristische profilering kunnen baat hebben bij het overnemen van dergelijke werkwijzen.

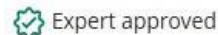
Meer weten

Bewijs van succes

Het zonnestelsel voldoet aan maximaal 25% van de energiebehoefte van het vaartuig en heeft in drie jaar 9 MWh gegenereerd, op 80% van de belangrijkste systemen. Dit heeft ongeveer 2.250 liter diesel bespaard en koolstofdioxide-uitstoot verlaagd. De catamaran is een populaire attractie geworden, waardoor de reputatie van Bargas als een groene bestemming wordt versterkt. De sterke prestaties van het vaartuig heeft geleid tot groeiende interesse voor uitbreiding van de reeks zonnecellen om efficiëntie en capaciteit te verbeteren.



Het verbeteren van duurzaam toerisme in Middelburg door digitale en virtuele ervaringen



Over

Het digitale en virtuele toerisme-initiatief van de stad Middelburg pakt de uitdaging aan om een balans te vinden tussen groei en duurzaamheid. Met meer dan 500.000 jaarlijkse overnachtingen en miljoenen dagjesmensen in Zeeland, probeert de regio toerismegerelateerde koolstofdioxide-uitstoot te verminderen en tegelijkertijd toeristenervaringen te verbeteren. In samenwerking met ICT-specialisten en belanghebbenden van de toeristensector, ontwikkelde de gemeente meeslepende virtuele ervaringen door gebruikmaking van 360° video, VR-platformen en AR-tours. Deze initiatieven verschaffen alternatieve en aanvullende manieren om erfgoedlocaties te ervaren, zoals de Abdij, het Zeeuws Museum en het Zeeuws Archief, waardoor fysiek reizen en filevorming wordt verminderd maar cultureel erfgoed toch wordt bevorderd. Belanghebbenden hiervan zijn toeristen, het midden- en kleinbedrijf en gemeentebesturen die zoeken naar een manier om duurzaam toerisme te steunen en ook economische groei te behouden.

Mening van deskundigen:

Overtourisme is een aanzienlijke last voor menig regio: het zet plaatselijke infrastructuur onder druk, veroorzaakt ecologische en culturele beschadiging en verlaagt de leefbaarheid voor inwoners, waarnaast het ook de kwaliteit van het bezoek vermindert voor de toeristen zelf. Daarom zoeken diverse regio's naar manieren om de impact te verlagen. Deze werkwijze maakt digitaal bezoek aan erfgoedlocaties mogelijk, met als doel bezoek ter plaatse te verminderen en de bovengenoemde impact te beperken. Belangrijke opstakers voor andere regio's omvatten het belang van invoering van digitale technologieën alsmede de behoefte aan samenwerking tussen gemeenten, technologie-aanbieders en belanghebbende in de toeristensector, om innovatieve oplossingen te vinden.

Benodigde faciliteiten:

Het initiatief voor virtueel toerisme kost ongeveer € 14.750,- voor drie openbare (museum-)ruimten, waaronder productie, post-productie en regie. Hostingdiensten kosten €500,- per jaar. Bij de invoering ervan waren de gemeente, commerciële ICT-bedrijven en toerismeorganisaties betrokken, waarbij gespecialiseerde digitale expertise werd vereist.

Mogelijkheden voor het verkrijgen of overdragen van kennis:

Deze werkwijze is waardevol voor andere regio's omdat het laat zien hoe digitaal en virtueel toerisme de toegankelijkheid kan versterken, de ecologische impact kan verlagen en lokale bedrijven kan steunen. Belangrijke succesfactoren zijn gemeentelijke betrokkenheid, samenwerking met ICT-experts en integratie in een bredere digitale strategie. De werkwijze is zeer goed te kopiëren, met een duidelijk kostenplaatje en uitbreidbare toepasbaarheid. Onder uitdagingen vallen het erbij betrekken van het midden- en kleinbedrijf, en het garanderen van aantrekkelijke inhoud. Wanneer het strategisch wordt ingezet kan virtueel toerisme de bezoekersstroom omleiden, files verminderen en koolstofdioxide-uitstoot verlagen. Het concept heeft grote mogelijkheden om te worden gekopieerd in andere erfgoedrijke steden in Europa. Het model van Middelburg kan gemeenten inspireren om toeristengroei en duurzaamheid in balans te brengen, vooral in regio's die kampen met hoge bezoekersaantallen en ecologische knelpunten. Mogelijkheden tot overdracht worden onderzocht, met uitzicht op interesse van andere Nederlandse gemeenten.

Meer weten

Bewijs van succes

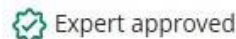
Deze werkwijze wordt als goed gezien want het verbetert toegankelijkheid en vermindert tegelijkertijd de impact op het milieu. Zeeland telt elk jaar bijna 22 miljoen toeristenovernachtingen, waarbij Middelburg ongeveer 500.000 bezoekers aantrekt. Als 10% van deze toeristen voor een virtuele ervaring kozen in plaats van een fysiek bezoek, dan zou jaarlijks 1.500 ton koolstofdioxide bespaard worden, alleen nog gekeken naar gemiddelde vervoersuitstoot. Virtueel toerisme garandeert ook het hele jaar culturele toegang en steunt lokale bedrijven.



Op een duurzame weg - Tamási



Duurzaamheidsinvestering in de thermaalbaden van Zalakaros



Over

De Zalakaros Spa (thermaalbaden van Zalakaros) werd geopend in 1960. Het water van het bad is afkomstig uit een thermale bron van 96°C, op een diepte van 2700 meter. De thermaalbaden zijn een van de meest populaire toeristenattracties van het land, en verwelkomen bijna 600.000 bezoekers in 2023. De hoge kosten van het laten draaien van de baden komen, naast personeelskosten, voornamelijk door energiekosten. Tot 2021 was het verbruik van aardgas, in totaal ongeveer 260.000 m³ per jaar, slechts 40 miljoen Hongaarse forint (€ 100.000,-) maar dankzij de energiecrisis was dit bedrag tegen 2022 gestegen tot 280 miljoen forint (€ 700.000,-). De gestegen energieprijzen hebben er daarom voor gezorgd dat de exploitatiekosten zodanig hoger werden, dat dit niet effectief kon worden opgelost op traditionele wijze (zoals delen van het gebouw afsluiten, ramen en deuren vervangen). De oplossing werd gevonden in het bouwen van een geothermisch energiesysteem dat thermaal water gebruikt om de gebouwen te verwarmen. Om het water voor verwarmingsdoelen te gebruiken moest een systeem worden gebouwd dat zowel voorkwam dat het hoge mineraalgehalte van het water in het systeem sijpelde, als het water in vloeibare toestand houden (dat wil zeggen stromend water in plaats van waterslag) als het de oppervlakte bereikt.

Mening van deskundigen:

De Zalakaros Spa, vooraanstaande thermaalbaden in Hongarije, hebben aanzienlijke duurzaamheidsinvesteringen gedaan om diens ecologische rendement te verbeteren en eco-vriendelijk toerisme te promoten. De werkwijze sluit aan bij EU-beleidsdoelen, zoals klimaatneutraliteit in 2050. Andere regio's kunnen waardevolle lessen leren van deze werkwijze, onder meer dat interventie voor duurzaam toerisme kan helpen op ecologisch bewuste reizigers aan te trekken en gelijktijdig bedrijfskosten en hoge energierekeningen kan verminderen.

Benodigde faciliteiten:

De totale kost van het project kwam op € 538.000,- en werd geheel uitgevoerd door Zalakaros Bath Ltd. (Zalakaros baden BV) als eigen investering. De deskundigheid nodig voor de werkzaamheden werd geleverd door de aannemer via een contract.

Mogelijkheden voor het verkrijgen of overdragen van kennis:

- Het geïnstalleerde systeem maakte het mogelijk het thermale water met hoog mineraalgehalte te gebruiken voor verwarmingsdoeleinden
- Het systeem is gemaakt met materialen van de hoogste kwaliteit om langetermijngebruik te garanderen
- Waterkwaliteit verbeterde
- Omdat het systeem volledig gesloten is, worden microbiologische risico's vermeden
- Verminderde afhankelijkheid van fossiele brandstoffen
- Verdere mogelijkheden om thermische energie te gebruiken voor koelingsdoeleinden
- Door gebruik van aanvullende bronnen kan de thermische energie hieruit verkocht worden aan hotels en bedrijven in de regio, waarmee de baden een vast inkomen hebben en ondernemers energie kunnen inkopen voor een gunstige prijs
- De volgende stap is de installatie van een zonnestelsel bij de baden, waardoor het jaarlijkse energieverbruik met 16% verminderd wordt. Dit is ongeveer 350.000 kWu, met de huidige prijzen ongeveer 3,5-4 miljoen forint (€ 9.000-10.000,-) waard

Meer weten

Bewijs van succes

In 2023 is het resultaat van de vervanging van 90-92% van de jaarlijkse aardgasconsumptie door geothermische energie:

- Jaarlijks aardgasverbruik: 25.000 m³
- Uitgaven aan aardgasverbruik: 11.500.000 forint (€ 29.000,-)
- Bereikte besparing: 130.000.000 forint (€ 325.000,-)

Prestatie van het geïnstalleerde systeem:

- 17 m³ per uur voor verwarmingsdoeleinden
- Beschikbare thermische capaciteit: 711 kW



Over

Het werd voor de gemeente een steeds zwaardere last om aan de vraag naar gas om openbare gebouwen te verwarmen te voldoen. Traditionele methoden (zoals gevelisolatie, vervanging van ramen en deuren) loste het probleem maar gedeeltelijk op. Een eerste stap in de richting van een oplossing was een geothermisch verwarmingssysteem dat het beschikbare thermale water gebruikt om de gebouwen te verwarmen. Een tweetal thermale bronnen vormen de basis van het systeem: de productiebron brengt het water van 47°C omhoog van een diepte van 1.000 meter; terwijl de injectiebron het water terugduwt naar 750 meter, nadat het water door de stad is gecirculeerd. Op het systeem, dat dankzij een gesloten en volledig geautomatiseerd controlesysteem maar 1-2°C verliest, zijn 14 openbare instanties aangesloten. Om verder gebruik van aardgas te reduceren is een biomassa-centrale in het systeem geïntegreerd, dat niet alleen de vraag naar verwarming op piekmomenten verzorgt maar ook 100% verwarmingsgarantie verzekert. De biomassa-boiler kan tot bijna 1.300 megawatt opgeladen worden en worden gebruikt tot -10°C. Om de biomassa-centrale aan te drijven kan groen- en houtafval worden gebruikt, dat in de stad wordt opgehaald, waarnaast houtsnippers worden aangekocht van een externe aannemer en verbrand in de biomassa-boiler.

Benodigde faciliteiten:

De kosten voor het geothermische verwarmingssysteem bedroegen € 2,5 miljoen (971 miljoen Hongaarse forint), verschaft door 'KEOP funding' (financiering door het operationeel programma milieu en energie Hongarije). De biomassa-centrale vereiste een extra TOP financiering van € 625.000,- (250 miljoen forint). De procedure wordt ondersteund door de staf van de 'Urban Development and Management Office of Municipality' (stadsontwikkelings- en managementkantoor van de gemeente) van Tamási.

Mogelijkheden voor het verkrijgen of overdragen van kennis:

- Het gebruik van duurzame energie heeft de energiezekerheid aanzienlijk doen stijgen.
- Het geïnstalleerde systeem heeft geleid tot behoorlijke energiebesparingen.
- Draait met minimaal warmteverlies vanwege het gesloten systeem.
- Het circulaire systeem zorgt ervoor dat er geen verspilling is en geen schade aan het milieu (geen afvloeiing van gebruikt thermaal water).
- Er bestaat een toegevoegde mogelijkheid tot een 'warm and go' (verwarmen en gaan) systeem.
- Binnen het 'warm and go' systeem wordt de restwarmte van de afvalverbranding, met gebruikmaking van passende slangen, opgehaald door containers op vrachtwagens en in batterijen getransporteerd naar gemeentefaciliteiten.
- Dit systeem kan ook uitgebreid worden naar kleinere gemeenten/plaatsen, om ze zo van duurzame energie te voorzien zonder de noodzaak voor uitgebreide infrastructuur zoals warmtepijpen.

Meer weten

Bewijs van succes

Er zijn 17 stadsverwarmings-onderstations in 14 gemeentelijke instellingen aangesloten op het systeem.

Bespaard aardgas: 11.000 GJ per jaar.



Interregionale samenwerking door een diversiteit aan partners

Het DETOCS project consortium bestaat uit 12 projectpartners en 1 adviserend partner uit 9 verschillende Europese landen:



Local Energy Agency Spodnje Podravje – LEASP (Slovenië), Leidend Partner
(Lokaal Energie Agentschap in de regio Spodnje Podravje)



Mediterranean Agronomic Institute of Chania – CIHEAM MAICH (Griekenland)
(Mediterraan Landbouwkundig Instituut van Chania)



Region of Crete (Griekenland)
(De Regio van Kreta)



University of Malta (Malta)
(De Universiteit van Malta)



Office of the Deputy Prime Minister and Ministry for Foreign Affairs and Tourism (Malta)
(Kantoor van de Vice-Premier en Ministerie van Buitenlandse Zaken en Toerisme)



Thermopolis (Finland)



Regional Council of South Ostrobothnia (Finland)
(Regionale Raad van Zuid-Ostrobothnia)



Municipality of Campobasso (Italy)
(Gemeentebestuur van Campobassa)



Regional Energy Agency - Pazardjik (Bulgaria)
(Regionaal Energie Agentschap in Pazardjik)



Burgas Municipality (Bulgaria)
(Gemeentebestuur van Burgas)



Central Danube Development Agency Nonprofit Ltd. (Hungary)
(Centraal Donau Ontwikkelings Agentschap, BV zonder winstbejag)



Middelburg Municipality
(Gemeente Middelburg)



The European Institute for Innovation-Technology
(Het Europese Instituut voor Innovatie-Technologie)